Prima instanță: Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni), judecător Albu Corina
Dosarul nr. 2r-2335/24 (2-24034785-02-2r-12082024)

D E C I Z I E

31 octombrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Panov Ana
Judecătorii Malîi Ala și Mămăligă Natalia

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru,

împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Agrici Ion cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 29 martie 2024, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Agrici Ion cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 4 aprilie 2024 nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Agrici Ion cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, fiindu-i acord potențialei reclamante un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii în cauză, pentru lichidarea neajunsului.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024 a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Agrici Ion cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, în temeiul art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă. S-a remis în adresa potențialei reclamante încheierea în cauză, împreună cu cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, și s-a explicat potențialei reclamante, că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeaşi acţiune, împotriva aceluiaşi pârât, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri dacă reclamantul a lichidat integral neajunsurile.

Solicitarea recurentei:

La 23 iulie 2024, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii primei instanțe, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Argumentele recurenților:

În argumentarea cererii de recurs, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția teritorială Centru a invocat că nu este de acord cu încheierea contestată.

Relevă că potrivit pct. 2 din hotărîrea Guvernului nr. 156/2002 din 11 februarie 2002 cu privire la organizarea şi funcţionarea Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină, Compania este o organizaţie de stat autonomă inclusiv cu autonomie financiară de nivel naţional, care dispune de personalitate juridică şi desfăşoară activităţi nonprofit în domeniul asigurării obligatorii de asistenţă medicală.

Conform alin. (1) al art. 12 Legea nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, cu modificările şi completările ulterioare, Compania Naţională de Asigurări în Medicină este organizaţie de stat autonomă, inclusiv cu autonomie financiară, nonprofit, şi se înfiinţează de Guvern.

Totodată, în temeiul alin. (1) - (3) ale art. 17 din Legea nr. 98 din 4 mai 2012 cu privire la administrația publică centrală de specialitate, pentru realizarea politicii statului într-un anumit domeniu sau sferă de activitate în condiţiile prezentei legi şi în conformitate cu Legea cu privire la Guvern, în subordinea Guvernului pot fi create şi alte autorităţi administrative centrale. Acestea funcţionează conform principiului de conducere unică exercitată de către directorii generali ai acestora, care sînt numiţi şi eliberaţi din funcţie de către Guvern, activitatea cărora este coordonată şi controlată de către Guvern.

Astfel, consideră că Compania Naţională de Asigurări în Medicină fiind o autoritate publică înfiinţată de Guvern şi care activează în interesele statului urmează a fi scutită de taxa de timbru prin prisma pct.1.6 din Anexa nr. 2 a Legii nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 ianuarie 2024), care prevede că se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru procurorul, autorităţile publice, organizaţiile şi persoanele fizice care, conform legii, sunt împuternicite să adreseze în instanţă cereri în apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale altor persoane ori în apărarea intereselor statului sau ale societăţii şi să depună cereri de contestare a hotărîrilor instanţelor de judecată.

Intimatul, în termenul fixat de instanța de recurs, nu a depus referință la cererea de recurs.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost emisă la 29 mai 2024 și a fost recepționată de către recurentă la 17 iulie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.14).

Astfel, recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

În accepțiunea art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a

Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

Conform art.171 alin. (1) Cod de procedură civilă, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin. (1) lit. a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

În temeiul prevederilor dispozițiilor art.167 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă la cererea de chemare în judecată se anexează: dovada de plată a taxei de stat şi/sau a taxei de timbru.

Potrivit art.171 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

În acord cu art. 10 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În speță, Colegiul a constatat că, prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 4 aprilie 2024, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Agrici Ion cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, fiindu-i acord potențialei reclamante un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii în cauză, pentru lichidarea neajunsului.

La 29 mai 2024, prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni), cererea de chemare în judecată înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Agrici Ion cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității

aferente, a fost restituită, în conformuitate cu prevederile art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă.

Dispunând restituirea cererii, prima instanță și-a motivat soluția prin faptul că reclamanta Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru nu a înlăturat neajunsurile descrise în încheierea din 4 aprilie 2024 și anume nu a prezentat dovada achitării taxei de timbru.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este în contradicție cu circumstanțele de fapt constatate.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reiterează că, într-adevăr, în virtutea prevederii legale de la art.167 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă reclamantul urmează să anexeze dovada de plată a taxei de stat şi/sau a taxei de timbru, doar dacă nu este scutit prin efectul legii.

La caz, instanța de recurs relevă că conform art. 84 Cod de procedură civilă (în redacţia Legii nr. 452 din 28 decembrie 2023, în vigoare din 23 ianuarie 2024), taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac, în temeiul legii. Taxa de timbru se achită în contul instanţelor de judecată şi se gestionează în conformitate cu art. 43 din Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr.181/2014. Cuantumul taxei de timbru este determinat în mărime fixă conform Legii taxei de stat nr. 213/2023. Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de Legea taxei de stat nr. 213/2023. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul.

În accepțiunea art. 2 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 1 ianuarie 2024), taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestaţie împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenţionale atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac. Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul. Prin derogare de la alin. (1), nu se percepe taxă de timbru de la autorităţile şi instituţiile publice în acţiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat. Taxa de timbru constituie 200 de lei.

În conformitate cu prevederile art. 85 alin. (1) Cod de procedură civilă (în redacţia Legii nr. 452 din 28 decembrie 2023, în vigoare din 23 ianuarie 2024), scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.

Conform pct.1.12 din Anexa nr. 2 a Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, Compania Națională de Asigurări în Medicină şi agențiile ei teritoriale (de ramură) se scutesc de la plata taxei de stat.

În virtutea prevederilor art.12 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr.1585-XIII din 27.02.1998, cu modificările și completările ulterioare, Compania Națională de Asigurări în Medicină, este o organizație de stat autonomă, inclusiv cu autonomie financiară, nonprofit, și se înființează de Guvern.

Totodată, conform art.127 alin. (1)-(3) din Legea nr. 98 din 4 mai 2012 cu privire la administrația publică centrală de specialitate, cu modificările și completările ulterioare, pentru realizarea politicii statului într-un anumit domeniu sau sferă de activitate în condițiile prezentei legi și în conformitate cu legea cu privire la Guvern, în ordinea Guvernului pot fi create și alte autorități administrative centrale. Acestea funcționează conform principiului conducere unică exercitată de către directori generali ai acestora, care sunt numiți și eliberați din funcție de către Guvern, activitatea cărora este coordonată de către Guvern.

În conformitate cu pct.1.6 din Anexa nr. 2 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru procurorul, autoritățile publice, organizațiile şi persoanele fizice care, conform legii, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime ale altor persoane ori în apărarea intereselor statului sau ale societății şi să depună cereri de contestare a hotărârilor instanțelor de judecată.

Raportând la caz prevederile legale enunțate, Colegiul punctează că, Compania Națională de Asigurări în Medicină, fiind o autoritate publică înființată de Guvern şi care activează in interese statului, este scutită de taxa de timbru prin prisma pct.1.6 din Anexa a Legii nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 1 ianuarie 2024).

În această ordine de idei, instanța de recurs ajunge la concluzia că la etapa verificării înlăturării neajunsurilor cererii de chemare în judecată înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru, judecătorul a dat dovadă de un formalism incompatibil art. 6 § 1 din CEDO, circumstanță ce a generat adoptarea unei soluții greșite.

Astfel, reținând ca fiind întemeiate argumentele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru cu referire la netemeinicia restituirii, în situația în care acest instrument procedural a fost utilizat defectuos,

Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 29 mai 2024, emisă de instanța de fond.

Reieşind din cele menţionate şi având în vedere că soluţia oferită de prima instanţă este una neîntemeiată, Completul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa încheierea primei instanţe, restituind cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată, la etapa de acceptare a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 423-424, art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru.

Se casează încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Agrici Ion cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță şi în același complet de judecată, la faza primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul: Panov Ana

Judecătorii: Malîi Ala

Mămăligă Natalia